

Lubomír Jaroš

Neučiníš

sobě

obrazu...

Z rozkrojené písne

Romance

Ztichlé vlasy

modrý snář

dvě látky na kanafasy

okna jimi zastíráš

stydlivě jak malé dítě

A z předhradí bájně hlasy

Jany z Arcu

Bakalář

němý touhou obléká si

z čtvera rukou jemné sítě

Jménem krásy

výkřik noci

nahé lano z okna hází

vůni mlází

hrob všech frází

srpky očí na polštář

Měkkým sedlem

v plném cvalu

míří travou po oválu

do močálu

bílý žhář

Touha

Touha

povodeň vyplavila

do klína, očí ženy

za okny tančí

nahá víla

Dveře jsou otevřeny

Stráně nad Nisou

Neslyšet

nevidět

jen cítit kraje

omamné kraje lidské něhy

lehounce hořké ty moje lásky jsou

Podvečer s prsty od jehnědy

v prutech sta údů vlní se a vlaje

v chmýrech rozlétlých pampelišek

zvápnělá půda černých číšek

dívek zjihlých –

březí háje

Krajkoví nesou pod miskou

s dvěma jablíčky od Parida

uzrálých za červánků studu

A to vše jen tak darem

Kéž ne naposled svírám rudu

vzedmutých strání

nad Nisou

Boží muka

Modravá pění ohniváka
spálená křídla básní láká
s palčivých výšin krouží k zemi
rozpité barvy hýří vjemy

Rozpětí dějin, boží muka
na vlnách trupu plave ruka
modlitba na rtech v ženské bráně
dvorany prsů střílí maně
z protibásnické ochrany
popěvek stále ohraný:

Mé nohy prýští pozdě k ránu
rosa, prolitá na smetanu
tvého těla
Kdyby jsi chtěla
uleť z rámu
prchněme v loďce z černé smoly
když mne ta příchuť Coca-coly
vlaštovčích vlasů tvého čela
bolí
tolik bolí

Mé ženě Soně

Jednoho rána

nyní paní

mne oslovila

a jen tak, znenadání

mne přikře až do očí

láska ranní

Nyní mne stesk jak nářek vdovy

pokaždé lítě, s tváří sovy

spráská

když zarputilé hvozdné lovy

mne odvádějí od Mantovy

A s každým šlehem

vráska

vrše, upletlé v toku času

A dříve během, nyní zvolna

za ozonem tvých bouřných vlasů

se stříbrem kolem vzpomínky

sráží mne touha na kolena

je v tom i trocha maminky

A ze tvých vůní zářnou kapku

proměním v život na oplátku

abych až zmizím v černém zmatku

zbudoval domov z jiných statků

kde budeš ženou

vyvolenou

kde budeš se mnou

volná

Rusalka u hrobu prince

(asociace k opeře Rusalka od A. Dvořáka)

Kytičky bublin, čeřte vodu
kladu vás tam, kde bahno skrylo
tvé volání a nesvobodu
tvou úzkost v hlase –

Milenko, kde jsi,
kde jsi, vílo?!

Ač nebyla jsem z tvého rodu
o naší lásce doposud
vodotrysk zpívá u těch schodů
které mne hnaly: chlad a stud

Po náruči a po mých vlasech
že's toužil, hledal bez dechu
že's plakal bolest po mém pase
Bůh ti dej věčnou útěchu!

Ranní píseň

(13. 8. 1996)

Závěsy jak šaty dámy
lehce sklouzly do ústraní
nahé okno, chřípí v dlaních
vstříc mi kráčí bez optání

Všechno živé bytí světa
sklíčky trysklo v rychlé svitě
a tou krásou, co mne svléká
vpadlo na mne rozekrytě

Vyvanula vůně. Citu
vlajka splihla, chmýří mokne –
mávnu k sobě, zůstaň si tu
nemohu žít, než v svém okně

Podvečer

Z horských žlebů svírá

do čelenek moji hlavu

šeřík vánku

vonný příslib

přízrak spánku

jež cit sbírá k nočním letům

netopýra

Nachlazeným hláskám splavu

mléko sváří

hrstka stromů jménem stáří

Na obklady šaty svléká

z rychlých nohou

bílá řeka

Hovor

V mých letmých očích

drobnou spásu hlídáš

Kola se pootočí

Vím, nejsi na okrasu

Já taky nejsem

Jidáš

Vlnkou tvého pasu

žeň pevných, smavých klasů

do propletenců hlasů skrýváš

Převrácená hodnota hvězd

Ranní probouzení

Vítr a kročeje
od vteřin do ticha
nikdo se nesměje
z obránců Jericha

Kruh mraků na koních
a sedm mlýnů dští
prvotní zatroubení!
Budík na oči třestí

Podruhé prokletí
do hradeb pospíchá
ještě čas do pěti
obránců Jericha

Rozmetlý živý sen
smrt kámen v objetí
z Jericha nový den
Zvonění potřetí!

Potkal jsem sebe

Za šera na schodišti

v točitém průvanu

kde echo slova třští

na tisíc sloganů

a úzkost srdce spíná

potkal jsem sebe

ve sněhobílém turbanu

sebe jak muezína

květy a hlína

vidoucí oči, z jiných světů

ohlasy dávných minaretů

až mysl kruhem stíná

ozvěna s tváří džina:

Tak už jsem tu, jsem tu, jsem tu...

Zmateně prsty pletu

odevšad připomíná

kolik již vzlétlo hvězdoletů

na noční oblohu

kolik je vůní klína

proč pořád nemohu

dopít se psiho vína

a proč mne stále jiná

svízel vždy obepíná

Vím
řekl jsem sobě
sníš
v každické době
metronomu
Tvoje jsou výšky
moje pády
proto chci zamknout na západy
všechny spády
zahodit klíč
aby ta rána byla pryč
kdy místo snění
přichází rozjitření

Stará rodinná fotografie

Oči v řadách
v prstech žije
stará rodinná fotografie
prý snad z války, to z té druhé
jen dvě řady trochu kruhem
Tváře valí vlna času
ze vzpomínek, v kódech dále
ozvučené na signály
S.O.S. – hledáme spásu!

Z mnohých tahle jedna věta
do etéru mého světa
nezasáhla, utonula
skalní příboj, tvrdá žula
smrti
Nyní má tři slova drtí
v zlomcích času stejní vrazi
lýčí kůže na provazy
splétají z té mrtvé zkázy
úsměvy, co dneska mrazí

A také mně šijí šaty na míru
z obrobených čistých archů papíru

čočky dávných fotografiů
co snímek to pohřeb strojí
mé hleslé podoby, smuteční rozchody
se životem
Já se bojím
bojím se, že mne uštkne zmije
že se mne zmocní, vpije žíla
černi a stříbra, černobílá
fotografie

Nevěra

Tvou tužkou přes obzor

škrtlo si slunce

o plachý hněv a bol

opru se do gondol

pára jak z hrnce

Zpod mostů prší zas

pavoučí nítě

není, co bývalas

v sutinách, Bože spas

klopýtá dítě

Z podchodů saje vír

poprašek zkazky

gondoly ztrácí cíl

kdos jiný pokořil

propust' mé lásky

Podzimní melancholie

Z javorů

šustivé šaty do mých not

Strakaté kroky se závistí

tříští

kořenou vůni, padlé listí

Nahoru

až tam nahoru

vyhlížím přes svůj černý plot

jak koště stromů větrem čistí

z podzimních plískanic a slot

břeh prázdných táborů

dvě bosé ruce v přístavišti

Do dlaní míchám

vlezlou zimu

Ve větvích v dětském výskotu

prohání dráček okarínu

jistotu

že ze skvrn země v modrém dýmu

nakreslil pastýř v holém rýmu

pár ovčích zvonků, prach a špínu –

život a vnitřní čistotu

Mé souostroví Gulag

Ze sena boty

Odrané kloty

Tulák

jako ten tulák

den váží noci

a z těch snů bez pomoci

nad bájně moci

mé souostroví Gulag

Na zádech hrby

v kořání vrby

štkaní

modravé štkaní

Mé cesty bez úspěchu

vede pod šikmou střechu

kamelot na útěku

třesk slov

a vinobraní

Minulost

Přišla tak najednou
z parketu taky
taková divná, divná zlost
snad začnu věřit na přízraky
Přišla a stála nade mnou
černá a bílá jako mraky
A toho vína mám už dost
rty hryžou kost
ujeté vlaky

Tak žij a slej
na hrubý hlas
můj noční zpěv
můj noční pláč
další výhybku na kolej
kde pouhý rej
kde trudný host –
minulost

Pohled z jitřního okna

Z osedlých končin

dávných časů

pobledlá čára

vzpomínek a kvasů

pára

bože, jak jen pára

odřený svetr dětských plání

Je mi tu zima

zima stát

a přitom nemám stání

Za svítání

prokřehlý mrazy

všichni jsme nazí

podpisy pod obrazy

z portrétů třísky

Do oken vchází

den co mi schází

strašlivě blízký

hvězdný vrah

a sype v tmách

mé tváře prach

bodavě bílé

noční vzkazy

Konvalinky

Přinesl jsem svojí ženě
konvalinky z trhu
nechci psát o jejich ceně
ale o podvrhu

Přinesl jsem bílé zvonky
kolem něžný toulec z listů
měly těšit
nevědomky

hrdlo vázy stáhlo bystu
oběť lýtých anarchistů
až po lokty od zeleně

K mojí ženě štkají zlomky
marno lkají –
v bílé pění

slyším umíráčku tónky:

„Žádné Ave, Žádné Díky

My Jsme Jméno Pro Poutníky

Jenom Pouhé Konva-linky

Konva-linky, Konva-linky...“

Labutí vzkřik před zánikem

jemná vlákna mrtvých larev

vonné skříňky z lesních barev
nejsem si jist před psotníkem

Chce se pít a rozbít sklínky
rozbít křišťál ze vzpomínky

že i já jsem utržený

ze své země

z lůna ženy

živý mrtvý z letmé zmínky

stuha věnce:

„Mři tu lehce.

Tvoje věrné konvalinky.“

Stopy v listí

S tátou u zubaře

V té okouzlené chvíli
je strach i bolest sváta
to v jeho dlaních zbyly
té chvíle jméno – táta

Žena za varhanami

Prsty pobledly v kláves pár
v barokním kostele
v Praskolesích
píšťaly, souznění a chrám
mráz běží po těle
ty tóny trochu děsí
chřípí z kadidla rajských ran

Do zraku vetkal něžný tvar
stisk na duši
a na klávesy

Nyní už nejsem nikdy sám

Ať taje smutek
nebo běsi
mi vbijí údy na závěsy
vyvane bolest ke hvězdám
Z modravě bílých, vzletných skrání
z hloubi se řinou ze všech stran
nazpět až k pláči jemné vklesy
oživlé ruce v třepotání
mé ženy Soni

u varhan

Rakety stromů

Rakety stromů pění zemí
v oblacích kouře, z bujných keřů
úderý do strun, živé vjemy
voňavý balzám do zářezů
let

Chtěl bych se přimknout na topoly
a co vteřinu vracet zpět
v bouři a dýmu, co mne bolí
a z nebes hledat odpověď

Rok ve starém lese, který už neuvidím

Snad jednou, v létě, v starém lese
co zná můj dětský sen a křik
snad na mé kroky rozpomene se
až nebudu moci vstát a jít

Snad jednou, až tam, na pěšině
šelesty zobrací mé listy
zeptá se podzim, v čí to vině
že nemohu z nich verše čísti?

Snad jednou, až se rozodějí
na bílá slova vánoce
vzpomenou keře, jak se chvěly
ve mně jak v jarním potoce?

Můj letokruh

Zakroužil zlehka nade mnou
nade mnou v polospánku
odkudsi tón
jakoby zněl, měl na kahánku
tak napůl život, napůl skon
ovinul nit a ze strun vzňal
dvě hrsti třísek na podpal
vyprahlý cit
co dlouho spal –
můj letokruh
jako ten tón, jak věrný druh
se rozplakal

Na konci ulice

Na konci ulice
v dlani se sešeří
děravá pramice
šestáky k večeři

Na konci ulice
ohrady se zvěří
rezavá polnice
z chodníků ordneři

Na konci ulice
bledý stín u dveří
žebravá čepice
na ústech pápěří

Na konci ulice
zkroucená věta
Na konci ulice
Na konci světa

Děda

Ten děda stojí ve vrátkách

s holí a tváří Aesculapa

něco jak vážnost

něco jak strach

a vrátka velká bílá tlapa

Po letech tesají stejná dláta

na stejném místě

stejný kmen

Od vrátek cesta plná bláta

Plůtek je uzavřen

Třásně

Tulipán

V záhonech, v řadách stejné normy
na odpočínuté zahradě
kde řád je víc než nasnadě
kde řád je víc než uniformy
vzdálil se za plot, ze všech stran
zelenorudý tulipán

A zahodil snad všechny torny
Rozbil si k nebi květný stan

Za ním se ježí špice latí –
snad aby nebyl tolik sám
houf bratří práská do opratí
spíš zatratili, nežli tratí
kéž ochrání ho všichni svatí
zelenorudý tulipán!

Nalíčeným stařenkám

Nejbláhovější z lidských přání

když mládí vztekle spálil mráz

je chtít alespoň vzbudit zdání

zadržet čas

Prsten s ptačí křivkou

V klínu letí

ptáci

Raněn vzorem

zlatník v práci

tažný dojem

ptačí křivky nad obzorem

do prstenu vrací

Holoubek na chodníku

Z deníku obraz vytržený –
hlavička jako tělo ženy
z nebe a mléka, z mlžné pěny
holoubek stlouká máslo
na kameny
Snad není větší mezi věny
když poodstoupí lidské stěny
aby se srdce páslo

Nehoda

Pišťí

nůž času v živé váze

po oknech zraky věší

Zbrocený v kolejišti

vymkнутý ve své dráze

bez přístřeší

těžký den na obraze

Lubomír Jaroš

Neučiníš

sobě

obrazu...

V roce 1997 vydalo nakladatelství Jiří Mentlík – SVÍTÁNÍ

Hrubínova 1457, 500 02 Hradec Králové

Tel./fax:049/384 77

V publikaci jsou použity fotografické grafiky Ladislava Postupy

Grafická úprava a redakce Ivana Makuševová, Liberec

Sazba GaT Mgr. Petr Zahradníček, Liberec

Vytiskl J.I.M. spol.s.r.o.

Dr. M. Horákové 559, 460 07 Liberec

Náklad 1 000 výtisků

První vydání

ISBN 80-901788-5-5